

Z Á Z N A M

z jednání Rady pro národnosti vlády ČR (dále jen "Rada")
dne 19. dubna 2001 od 10:00 hodin, Úřad vlády, nábř. Edvarda Beneše 4, Praha 1

Přítomni členové Rady:

Helena Dluhošová (Kancelář prezidenta republiky), Hana Orgoníková (Poslanecká sněmovna P ČR), Běla Hejná (náměstkyně ministra práce a sociálních věcí), Zdeněk Novák (náměstek ministra kultury), Ludvík Albert (zástupce maďarské menšiny), Vavřinec Fojcik, (zástupce polské menšiny), Vangelis Liolios (zástupce řecké menšiny), Jozef Horal, Peter Lipták a Milošlav Ďuriš (zástupci slovenské menšiny), Walter Piverka (zástupce německé menšiny), Jarmila Balázová a Rudolf Tancoš (zástupci romské menšiny), Jan Jařab (předseda Rady).

Přítomni statutární zástupci členů Rady:

Olga Nováková (MV), Zuzana Malcová (MK).

Dále přítomni:

Karel Tomek (MŠMT), František Lindourek (MF), Ingrid Pavlová (Kulturní sdružení občanů ČR německé národnosti), Milan Zámstný (Ukrajinská iniciativa v ČR), Andrej Sulitka (ředitel sekretariátu Rady), Eva Holková a Ladislav Goral (pracovníci sekretariátu Rady).

Na pozvání předsedy Rady:

Pavel Rychetský (místopředseda vlády a předseda LRV), Andrea Baršová, Michal Vajrauch, a Roman Křištof (pracovníci odboru pro lidská práva Úřadu vlády ČR), Tomáš Kraus (Federace židovských obcí), Michał Chrzastowski (Polské krajanské centrum), Nad'a Vokušová (Slovensko-český klub), Jaroslav Balvín (Magistrát hl. m. Prahy), Hans Korbel (Shromáždění Němců v Čechách, na Moravě a ve Slezsku), Dimitr Christov (Bulharská kulturně-osvětová organizace), Petr Uhl (Právo).

* * *

Schválený program jednání

1. Informace o legislativním procesu projednávání vládního návrhu zákona o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů (sněmovní tisk č. 778)
2. Informace o postupu prací, týkajících se vypracování zásad poskytování dotací ze státního rozpočtu na vydávání menšinového tisku
3. Zpráva o vydávání národnostního tisku, na který byla poskytnuta dotace ze státního rozpočtu v roce 2000
4. Různé

V úvodu jednání přivítal Jan Jařab mpv Pavla Rychetského, který se zúčastnil části jednání (bod 1 - Informace o legislativním procesu projednávání vládního návrhu zákona o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů) a Petra Uhla, bývalého předsedu Rady pro národnosti. Petr Uhl poděkoval členům Rady za spolupráci a informoval přítomné o svém vyznamenání za zásluhy Velkým křížem, který mu propůjčil německý spolkový prezident dne 18. dubna 2001 za jeho aktivity v oblasti lidských práv a ochrany práv menšin. Ve svém vystoupení především však ostře kritizoval vládní návrh zákona o právech příslušníků národnostních menšin.

Ad 1

Pavel Rychetský informoval členy Rady a přítomné hosty o legislativním procesu projednávání vládního návrhu zákona o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů (sněmovní tisk č. 778). Zhodnotil průběh projednávání návrhu tohoto zákona v orgánech sněmovny, jak byl přikázán v prvním čtení, konkrétně výboru petičním, výboru ústavně právním, výboru pro evropskou integraci, výboru pro vědu, vzdělávání, kulturu, mládež a tělovýchovu a stálé komisi PS pro sdělovací prostředky. Z toho pouze výbor ústavně právní nedoporučil sněmovně návrh zákona schválit. Školský výbor požadoval však zásadnější úpravu § 11 předloženého návrhu o právu na výchovu a vzdělávání v jazyce národnostní menšiny. Kritici menšinového zákona se podle jeho názoru dělí na dvě skupiny: na jedné straně jsou to pravicoví poslanci ODS, na druhé straně komunističtí poslanci. Konstatují, že práva národnostních menšin jsou již dostatečně chráněna stávajícími zákony a tudíž není potřeba prosazovat nový zákon.

Druhé čtení návrhu zákona, které se v Poslanecké sněmovně P ČR konalo dne 4. dubna t.r. bylo odročeno (usnesení PS P ČR č. 1507 ze dne 4. dubna 2001) do schválení návrhu zákona o předškolním, základním, středním vyšším odborném a některém jiném vzdělávání (tzv. školský zákon) - sněmovní tisk 881. Vzhledem k tomu, že ministr školství jako předkladatel školského zákona na 35. schůzi sněmovny dne 10. dubna 2001 navrhl vyřazení tohoto zákona z programu schůze a sněmovna tento návrh schválila, lze předpokládat, že sněmovna se může k projednání menšinového zákona vrátit již na své květnové schůzi. Pro dokončení rozpravy druhého čtení návrhu menšinového zákona byl sněmovnímu výboru pro vědu, vzdělávání, kulturu, mládež a tělovýchovu na jeho vyžádání (usnesení č. 244 ze dne 21. března 2001), předložen návrh nového znění § 11 (Právo na výchovu a vzdělávání v jazyce národnostní menšiny) menšinového zákona, který je v souladu se stávajícími školskými zákony. Pavel Rychetský současně požádal dopisem ze dne 13. dubna 2001 předsedu výboru pro vědu, vzdělávání, kulturu, mládež a tělovýchovu, aby tento výbor inicioval zařazení projednání menšinového zákona na schůzi sněmovny, která se bude konat od 18. května 2001.

Ad 2

Andrej Sulitka uvedl podkladové materiály o přípravě zásad o poskytování dotací ze státního rozpočtu, které byly zaslány členům Rady na jednání. Informoval přítomné o práci pracovní skupiny při Radě vlády pro nestátní neziskové organizace, která připravuje materiál pro schůzi vlády o hlavních oblastech státní dotační politiky státu vůči nestátním neziskovým organizacím pro rok 2002. Konstatoval, že zpracování zásad o poskytování dotací na menšinová periodika souvisí také s přijetím či nepřijetím menšinového zákona. Ten totiž odkazuje, že poskytování dotací na aktivity národnostních menšin stanoví vláda svým nařízením.

Rozprava

Jarmila Balážová navrhla sjednotit kritéria hodnocení tiskovin s ohledem na charakter periodicity jednotlivých titulů (týdeníky, měsíčníky atd.).

Vzhledem k tomu, že vydávání periodického tisku je závislé na průběžném poukazování dotací, Jozef Horal navrhl, aby byl zaveden víceletý dotační režim (např. tříletý). Tím se zajistí kontinuita vydávání periodik. Dále navrhl, aby určitá část příjmu (např. z inzerce) mohla být použita na obnovu technického zázemí redakce (nákup počítače, pořízení internetu). Tento návrh plně podpořila Nad'a Vokušová. Je toho názoru, že by se měla vytvořit nezávislá komise, která by zaslané projekty před přidělením dotací vyhodnotila. Dále upozornila na problém DPH, její sazba je v současné době na tiskařské práce 5%, ovšem po možném vstupu ČR do EU dojde ke sjednocení, tj. DPH bude 22%. Toto zvýšení bude nutné zohlednit také při přidělování dotací. Navrhla, aby ekonomické ukazatele v projektech posoudilo MF a obsahové MK, přičemž by bylo vhodné využít také služeb expertů.

Miloslav Ďuriš upozornil na obtížné získávání dalších zdrojů financování projektů. Pro vydavatele menšinového tisku je problém, jestliže výše státní dotace může být podle zásad vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky nestátním neziskovým organizacím ústředními orgány státní správy (usnesení vlády č. 114 ze dne 7. února 2001) pouze do 70% plánovaných nákladů na projekt. Vydavatelé si velmi obtížně mohou zajistit zbylých 30%. Ohledně hodnocení menšinových tiskovin je podle jeho názoru těžko vyjádřitelná potřeba a kvalita tisku, periodicita.

Podle zástupce MK Zdeňka Nováka bude záležet na rozhodnutí vlády, do rozpočtu které kapitoly bude začleněna finanční částka na menšinový tisk pro rok 2002. Příslušné ministerstvo si pak vytvoří svůj systém hodnocení a svá kritéria. Upozornil také, že systém dotací na menšinový tisk úzce souvisí s přijetím menšinového zákona a souvisejícím nařízením vlády.

Peter Lipták se zajímal o časový horizont zpracování zásad a také kdo je zpracuje, zda sekretariát Rady nebo zda bude ustavena pracovní skupina, která vypracuje základní teze.

Petr Uhl upozornil na nereálnost poskytování dotací na tři roky, dotační politika státu se řídí návrhem státního rozpočtu na příslušný rok. Vyslovil také názor, že se nedá počítat se schválením menšinového zákona, a i kdyby schválen byl, nebude dost času na zpracování nových zásad.

Zástupkyně MPSV Běla Hejnová poukázala na stávající nemožnost poskytování dotací na tři roky, jak navrhl Jozef Horal. Pokud je vydávané periodikum kvalitní, je pravděpodobné, že dotaci dostane i v dalším roce. Pracovní skupina, vytvořená v sekretariátu Rady pro nestátní neziskové organizace se zabývá hledáním způsobu, jak poskytnout dotace nestátním neziskovým organizacím v příštím roce, jak přenést poskytování dotací na nově vzniklé kraje. MPSV má v tomto směru exaktní pravidla, kterými se řídí při poskytování dotací.

Zdeněk Novák uvedl, že rovněž MK má pevné zásady, podle kterých dotace poskytuje, konkrétně se řídí pokynem ministra, který je podobný zásadám MPSV. Doporučuje vypracovat zásady pro poskytování dotací na menšinový tisk bez ohledu na to, jak dopadne menšinový zákon.

Jan Jařab přednesl návrh na vytvoření pracovní skupiny k vypracování zásad, v které bude zastoupen sekretariát Rady, dále zástupci příslušných ministerstev (MK, MF) a ti občanští členové Rady, kteří zaslali své písemné podněty, týkající se vypracování zásad. Pracovní skupina vytvoří návrh kritérií, které přednesou na příštím jednání Rady, aby se členové Rady mohli k nim vyjádřit.

Hlasování

Pro přijetí návrhu, aby se zřídila pracovní skupina pro vypracování zásad, hlasovali všichni přítomní členové Rady s hlasovacím právem - 14 HLASŮ PRO.

Ad 3

Andrej Sulitka informoval o přípravě materiálu *Zpráva o vydávání národnostního tisku, na který byla poskytnuta dotace ze státního rozpočtu v roce 2000*, který byl členům Rady zaslán v podkladových materiálech pro jednání Rady. Tuto zprávu je povinen předseda Rady pro národnosti předložit vládě do 30. dubna 2001. Podklad pro jednání Rady zpracoval sekretariát Rady ve spolupráci s MF. Součástí materiálu je přehledná tabulka vyúčtování dotace na vydávání národnostního tisku v roce 2000, kterou zpracoval odbor neziskové sféry MF. Písemné připomínky dodali před jednáním Rady zástupci periodik Amaro gendalos a Landes Zeitung.

Rozprava

Podle Nadi Vokušové by bylo vhodné sjednotit formuláře žádostí o dotaci s formuláři jejího vyúčtování, aby bylo možné sjednotit jednotlivé položky.

Zástupce Magistrátu hl. m. Prahy Jaroslav Balvín upozornil, že některé žádosti o dotaci vydavatelé podávají duplicitně u více poskytovatelů. K tomu Andrej Sulitka uvedl, že v řízení

příslušných výběrových komisí se doposud vždy eliminovala možná duplicita takových projektů. Jarmila Balážová se zajímala, zda budou v konečné verzi zprávy zohledněny její připomínky a rovněž připomínky vydavatele Landes Zeitung. Na dotaz reagovala zástupkyně MF Olga Nováková v tom smyslu, že tyto připomínky budou zohledněny, nicméně předložený návrh opatření u těch příjemců dotací, jejichž vyúčtování se opatření týkají, se nezmění.

Závěr a hlasování

Rada pro národnosti (14 HLASŮ PRO) doporučila, aby předseda Rady požádal místopředsedu vlády Pavla Rychetského o předložení *Zprávy o vydávání národnostního tisku, na který byla poskytnuta dotace ze státního rozpočtu v roce 2000* na schůzi vlády k informaci členům vlády.

Ad 4

- Jaroslav Balvín pozval přítomné na prezentaci publikací s tematikou národnostních menšin, které byly financovány hl. m. Prahou v letech 1998 – 2000 prostřednictvím Celoměstských programů podpory aktivit národnostních menšin na území hl. m. Prahy (19. dubna 2001 ve velkém sálu Domu dětí a mládeže hl. m. Prahy, Karlínské nám. 7, Praha 8, od 17 hodin). Informoval také o nadcházejícím podepisování smluv s příjemci dotací na rok 2001.
- Andrej Sulitka navrhl, aby Rada nově projednala nominaci zástupce Rady pro národnosti do Českého fóra pro informační společnost, jak bylo o této záležitosti jednáno na schůzi Rady dne 12. prosince 2000. Po krátké rozpravě Rada potvrdila delegovat do tohoto orgánu Ludvíka Alberta.

Hlasování

Rada 13 hlasy (1 se zdržel) doporučila nominaci Ludvíka Alberta do Českého fóra pro informační společnost.

- O záměru Domu národností v Praze informoval Andrej Sulitka. V současnosti se konají příslušné kroky výběrových řízení, zatím ale nejsou známé výsledky. Materiál o výsledku výběrových řízení k bezúplatným převodům majetku Fondu dětí a mládeže předloží likvidátor vládě. Informaci o tomto termínu se sekretariátu Rady zatím nepodařilo získat.
- Andrej Sulitka dále informoval o návrhu Rady Českého rozhlasu zřídit konzultační skupinu pro menšinové/národnostní vysílání. Konzultační skupina bude působit jako poradní orgán programového ředitele ČRo, který očekává od Rady pro národnosti návrh jednotlivých zástupců menšin. Organizace příslušných menšin, které jsou zastoupeny v Radě, mají proto navrhnout jednoho svého představitele. Členy konzultační skupiny by měli být také zástupci vietnamské a ruské komunity, dalším členem konzultační skupiny by měl být i zástupce sekretariátu Rady. Jarmila Balážová upozornila, že založení konzultační skupiny bylo přislíbeno i při Radě České televize. Podle Andreje Sulitky bude vhodnější počkat na definitivní ustanovení nové Rady ČT a poté znovu projednat tuto záležitost.

Závěr a hlasování

Členové Rady – zástupci menšin zašlou do 15. května 2001 sekretariátu Rady návrh na jmenování zástupce za svou menšinu (jednoho) do konzultační skupiny pro menšinové vysílání Českého rozhlasu. Přítomných 13 členů Rady s hlasovacím právem hlasovalo pro přijetí tohoto návrhu.

- Vavřinec Fójcik přečetl prohlášení Rady Poláků – výkonného orgánu Kongresu Poláků v ČR k problému majetku polských spolků. Informoval o uzavření smlouvy o bezúplatném užívání nebytových prostor Střední zemědělské školy v Českém Těšíně pro potřeby Kongresu Poláků na dobu 5 let. Poskytnuté prostory jsou však v dezolátním stavu, vyžadují adaptaci minimálně za 200 tis. Kč. Střední zemědělská škola ani Kongres Poláků finanční prostředky na nutnou adaptaci nemají. Kongres Poláků se proto obrátil na Radu pro národnosti vlády ČR, aby požádala vládu o urychlené řešení problému sídla Kongresu Poláků a o systémové řešení zajištění podmínek pro institucionální činnost reprezentací národnostních menšin v ČR.

Zástupce MŠMT Karel Tomek v této souvislosti přislíbil zjistit, v jaké etapě jsou v současné době převody majetku státu (škol) na krajská zřízení v okresech Karviná a Frýdek-Místek.

Podle názoru Hany Orgoníkové je Kongres Poláků v nájemném vztahu ke škole, tudíž o eventuální dotaci by musel zažádat majitel objektu. Tento názor podpořil také zástupce MF František Lindourek, který upozornil na zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, jež stanoví podmínky možnosti poskytování dotací.

Závěr

Rada pověřuje svého předsedu, aby požádal dopisem ministra školství, mládeže a tělovýchovy o pomoc při zajištění finančních prostředků na adaptaci nebytových prostor ve Střední zemědělské škole v Českém Těšíně pro potřeby Kongresu Poláků.

Další jednání Rady se bude konat začátkem června 2001.

Zaznamenali: Eva Holková
Andrej Sulitka

Schválil: Jan Jařab

Přílohy:

- Vysílání Českého rozhlasu pro národnostní menšiny - stručný přehled
- Publikace a audionahrávky s tématem "národnostní menšiny", financované hlavním městem Prahou v letech 1998-2000